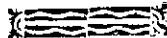

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBÖL Szombaton 7. Mártziusban 1789.

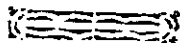
A' leg-nagyobb és leg-ujjabb hirnek hangja áll leg-elöl
a' Kurir Trombitájában — a' többi mind aprobbak.

A' múlt hónapnak 16-dikán ezt írják Brüzszel-
böl: „Éppen midön ezen Levelemet írom
vala, akkor toppana-bé Városunkba egy Kurir, ki
ezt a' tsalhatatlan Tudóstitást hozá, hogy a' Hol-
lándusoktól a' Frantziák (a' *Cap de bonne esperance*)
az ugy nevezett *Jó-reménység* fejének ki-kötő helyét
el-vették és el-foglalták. A' Hollándusoknak örző
katonáik itten tsak 800-an valának. Ezekre a' Fran-
tziák 4 hadi hajókkal ütének, és igen kevés vélet-
len ellent-állással foglalák-el. Ezen Tudóstitással
alig érkezék-meg a' Kurir; midön mind a' Fran-
tziák,

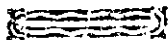
tziák, mind a' Hollándusok nagyobb erővel lépé-
 nek a' Tengerre — és imhol a' fel-lobbant Tengeri
 hadi-tűznek első szikrája. — Vajon értik-é ezt a'
 ször-szál vékonyságú Tengeri Politikát a' mi Olva-
 sóink? A' 2 Tsászári Udvarnak a' Portával való
 mostani tsatázása, tsak alig ha a' Frantzia Udvart
 a' *Levántai* 62 milliom ezstendei kereskedésbéli nye-
 reségtől meg-nem fosztja. E' helyet a' *Jó-remény-*
ség' Potyka-fő ki-kötő helyére nagy szüksége va-
 gyon a' Frantziának; de még más tromf-is lehet a'
 dologban; mert azok az álmos pénzes Hollándusok,
 kik eddig Frantzia musika-szónál tántzolnak vala,
 most 2 ezstendőktől fogva a' Frantziának nem igen
 jó Baráttya az Anglus és Prufzszus Nótákon kez-
 dettenek tántzolni. — A' Hollándúfok a' Lengyelek-
 nek költsön / pénzt ígértek — La' Hollándusok a'
 Prufzszusnak hadi-segítségébéli pénzt fizetnek, mel-
 lyért őket a' Prufzszusnak már most segíteni kelle-
 tik — a' honnan a' Portának 2 hatalmas ellenségei
 között annál kevessebbet mozdíthat — Hollándia
 mind nekünk, mind Frantzia-orzágnak borsot tört
 az orra alá. — Már most, *inter plures litigantes*,
 oda a' *Jó-reménység* koponyája! megszűzbb terjedett
 a' háború. Erre a' Frantziák még a' 7 ezstendig
 tartott háborúban ásittoznak vala. — Azt mondják
 a' Politikusok, hogy a' ki ezen dolgot Frantzia-or-
 szágnak fülébe súgta, az az Auszriai háztól arany
 Sarkantyut érdemel — ki-ki láttya, mely fok és nagy
 dolgok függenek ettől.

Azt hiszik a' Politikusok, hogy még az ezen
 ezstendőben tartandó táborozásra tsak egy krajtzárt
 sem

sem adna az Auszriai Házi különös Kints-tár, hanem a' Státus Kints-tárja adna 50 milliomat, hogy ha rövid idő alatt egy más háború történe-is, elegendő kintse és költsége lenne előre. A' Ts. K. Tartományoknak és jobbágyoknak segítségét nyújtó kéz indulatjak példa nélkül való: minden ember azt kiáltja: „ a' ki nem vét, nem arat az.

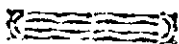
Ha a' következő tsatázások, a' jelen való hadi-készületekkel az idén egy mértékben találnak lenni, (azt mondják leg-alább a' Tábóri Politikusok) ez az — 89-dik éltendő egy ollyon vérrel vertekező éltendő lézen, mely minden századok' és Nemzetek' *Kronikájában* nevet hagy maga után, és tsak alig ha egész Európát vérrel nem fetsken-dezi-bé. — Minden Regimentek ki-pótaltattanak, tsatázó-lábon állanak; még-is az előre való vigyázás mint a' felhő olly nagy mértékben hordja a' Réklutákat minden-felől öfzve. — Por, gollyóbis, ágyu, pénz 's több más efféle hadi-készületek meg-fűnés nélkül költöztettetnek, mégis minden efféle dolgokat tartó tárjaink olly tellyefek, mint ha semmit sem vittének volna-el belöllek. — A' mi Táborunk, ezen háború alkalmatóságával, 130-ezer néppel erősített, és így 380-ezer népünk tsatázó talpon áll; még pedig úgy, hogy ha egy más ellenségünk találna véletlen támodni, az annak tejendő meg-felelésre-is 95-ezer fegyveres népről kéz a' *Plünum*. Az efféle rendkívül való hadi-készületek mind a' Portáunál mind az Orosz Birodalomban hasonlók. — Bendert már 8-dikán a' múlt hónapnak egész be-tüülettel fel-kérték vala az Oroszok, de a' benn lévő

Török Bafsa hafanló tisztefésséggel azt izené nékik, hogy lennének még egy kis illendő várakozással; mert nékik elég van, mit egyenek és igyanak. — Szegedröl azt írják, hogy itt minden nap 4 — 500 meg-terheltt Tábori szekereket lehet mozgásban látni — 100-ezer mérő búzát osztottanak-ki tsak nem régiben az ott közzel lévő malmokra örelni. Mezö Hegyesröl pedig a' m. hón. 17-diké 500 remonda lovakat vivének a' Húszár Sergekhez. — A' *Laudon* Táborá ezen esztendőben 12-ezerrel léfzen erősfébb. — A' Belgrádi ujj Bafsa tsak a' magá Sérviái Kerületéböl 's Albániáböl 10-ezer alkalmos hadakazó Népet gyűjtött öfzve Belgrádba.

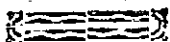
Emlékezetes jegyzéfék.

Azt az örömöt, mellyet minden rendű és rangú hadi-nép érez a' G. *Hadik* és Báró *Laudon* fő igazgatásfokból; azt a' reménységet és bizakodást, melly fzerint az ezek' vezérségétöl függő tsatázásfokot az idén a' Bétsiek már-is előre fzerentséféknek képezlik, nem lehet le-írni. — Azt olvasom egy Bétsi Német Levélből, hogy az a' két tzedúla, mellyet ezen fő vezérségnek fel-vállalása véget ö Felsége G. *Hadik*hoz küldött, olly kegyelmes és baráttságos ki-fejezéséfékkel vala írva, hogy egy Fejedelem, egy II-dik JOSEF hathatósabb és kegyelmefébb szókkal már tsak alig írhatott vólna a' magá Jobbágyához. Midön ezen tzedulának vételére bé-mene ö Felségéhez ezen 79 esztendőös esmeretes vitézségű Vezér, hogy a' Nagy Tábor vezérségének által-enge-dését meg-köfzönnye; alig lépik-bé ö Felségihez,

igy szólította meg JOSEF ötet: „Kedves *Hadikam!* Kegyelmed tudom azért jött molí én hozzám, hogy azt köszönnyez meg, mellyért én tartazom kegyelmednek köszönettel: kegyelmedtől függ az én nyugodalmom, Magyar-országnak és minden más Tartományainnak nyugodalmok „ Erre által adja a' nevezett Feldmarfal azt a' *Plánumat*, mely-szerint az ideí Táborozás fog folyni: „ Itt, mond a' Nagy JOSEF: „ ez a' tavalyi *Plánum*: — én által adam Kegyelmednek az idejít — 's nézd! által adá ő Felsége néki ugyan azon *Plánumot*, mellyet tavaly a' hadnak el-kezdésével Feldmarfal *Hadik* készített vala, és adott vala által ő Felségének. — Gróf *Hadiknak* el-indulása nem meszlze vagyon, tsak Gr. *Vallist* mondatik várni, kinck a' hadi Préféséget maga akarja által-adni, és hivatalában útnak igazítani. — G. *Hadik* és P. *Laudon*; ez a' *Márs* mezején meg-ért leg-nevezetesebb Auszriai 2 Vitéz, olly kedves Baráttjai egymásnak, hogy ritkán telik el egy olly nap, melyben öszve ne kerüljenek, mely szoross barátságjoknak tsak az-is nagy petséje: hogy G. *Hadik* a' Bátor *Laudon* Unokáját viszi maga Adjutántjának, *Laudon* pedig az ifjú *Hadikot*.

A' Békefésgbéli alkudozás, melyben eddig olly fáradhatatlanúl dolgoznak vala, azt olvasom egy Levélből, már egészfzen meg-fzünt. Az utolsó Konstantinápolyi Kurir azt a' Tudósítását hozta vala a' Portának, hogy az eleibe adott fel-tételek alatt néki tellyes lehetetlen vólna meg-békélleni. — 15-dikig el-kezdődnek az ellenséges mozgások — Gen. Bátor *de Vins*, ki a' maga nyavallyáiból egészfzen helyre

helyre állott, ma, vagy hólnap indul a' Táberhez vizsza. — A' Tseh-országba való költözkedések semmit nem szünnnek; ha itt valami találna lenni Feldm. *Pellegrini* léfzen a' fő Vezér.

A' múlt efsztendőben, az *Erdödi* Húszár Sergében, egy dél-előtti tsatában magát igen vitézül vifelt Stráfamestert Hadnagyak hirdetnek-ki még az nap dél-után. Ezt halván a' Húszárok Sátorához mennek, tisztelik, és jelentik szerentséjén való örömekeket. Mit örvenditek — szól a' Tiszt — kedves Barátim szerentsétlenségemet! híszem nints abban mód, hogy én Tiszt lehése; mert nints mivel ki-állittsam magamat; és ha a' leszek, a' mint hogy már ki-hirdettek, sokkal szegényebb, és nyomorúttabb nékem az én sorsom, mint vala eddig; mert mint Stráfamesternek mindent adott a' Tsáfzár, most pedig mindent magomnak kellenék Tifzti módra szereznem, 's a' pénzt honnan veszem? tudjátok, hogy semmim fintsen. Ezt halván azok a' valóságos Nemes szivü Magyar hadi-férfiak, a' Nemzettel születt indúlat fel-gerjedvén benne, egy-más szeme közé nézének — félre menének — Nosza Pajtás! nosza *János!* nosza *Istok!* Jó Stráfamesterünk vala! vérünk felekezetünk ő nekünk, lád be nagy Vitéz, Tifztünk-is jó lesz ő nekünk: Te mit adtz? te mit adtz? ne hadjúk! Egy szóval, egynéhány pertzentélek alatt öfzve-gyüjtének az azon Svadrombéli köz Húszárok 1000 tallért, 's a' Stráfamesterjeből lett Hadnagyhoz vizsik, hogy magát kéfszittse Tifztségéhez képeft addig, mig többel szolgálhatnak — biztaták, hogy ne félne addig

a' szükségétől, míg az ő ellenségeknök pénzek lé-
 zen. Így köszöné-meg a' Hadnagy-is ezen véletlen
 segedelmeiket: „ Kedves Véreim! Kedves hadi Paj-
 tásim! a' ti érintom való barátságtaq nagy — ad-
 ja Illeu hogy veletek edgyütt élhessék és halhassak!
 Ezen történet valóságos igaz: még a' múlt elztendő-
 ben jött vala irásban kezünkhez, de mi ennek tel-
 lyes hitelt nem adtunk mind addig, míg most, egy
 ezen történetet szemével látott Tisztól nem értet-
 tük. Mely szép nemzeti *Character*, mely szép hadi
 dolgok nem tettzenek-ki ezen kis történetetskéből —
 's meg-tettzik az-is, hogy a' tsatában járó Húzá-
 nak pénz van a' tarsallyában — meg-tettzik az;
 egy leg-jobb katona-is pénz-nélkül mely bajossan le-
 hessen Tiszté! — noha ő Felsége most kegyelmesen
 azt rendelte, hogy ha semmije nem lézen-is egy il-
 lyen magát vitézül viselő alkalmos All-Tisztnek,
 fő Tiszté tétettefsék. — Ebben a' hónapban tsak
Stab Tisztet 150-vent tett ő Felsége maga, egyedül
 tsak az érdemre nézve. A' *Komendánfoknak* pedig
 az egész *Kordonban* maga fogja a' *Promotióról* való
 írást személlyesen kezekbe adni, midőu a' *Kordont*
 körül járja.

Mióltától fogva itt a' Télen a' véres tsatázá-
 fokról nem igen sok vala mit olvasni; némely nyug-
 hatatlan fők a' *Chymerákka*l és a' mostani hábo-
 rúnak fel-tételeivel kezdettenek vala küzködni; még
 pedig ugy, hogy a' Törököt minden Europai ellent
 állás nélkül ki-taszítsák Európából. Az Europa
 Hatalomságok (egy közönséges Levél mondja) azoi
 edgyeztenek volna-meg; hogy a' R. Tsászár Bosz-
 niát,

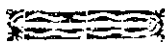
niát, Serviát, Bulgáriát és Moldovának egy részét — az Oroszok Krimiát, Besszarábiát, Oláh-országot és Moldovának egy részét fognák megkapni. Frantzia-országnak adatnék A. Belgium, és ezzel a' Bavariai Palatinátusi Ország tserének-is vége szakadna. A' Pruszusznak adnák Dántzigot, Lengyel országnak egy részét és Német-országból-is egy darabot. Angliának egynéhány Szigeteket adnak az *Archipelagusból*, és ugyan ezen osztályban a' Dánusok és Svédok egy meg-ditsérő *Decretumot* kapnak. Velentzének szabad akarattyában hagyatik, hogy Albániából annyit foglaljon el, a' mennyi csak szeminek szájának tettzik, és Roma ezt a' hatalmot nyeri, hogy az ujj Keresztény Országokba Püspökeket tehet; a' több Olofz Udvarak' és Hollándiának szabad lészzen a' fekete Tengeren Konstantinápolyba hajóközni és Sáfránnyal kereskedni. Lengyel-ország *in suspensio* marad s. t. Konstantinápoly egy szabad Ki-kötő helye fog lenni egész Európának, és minden Hatalomság egy egy Kormányazót fog itten tartani, és a' 2 Tsászári óltalom alatt egész Európának szabad lészzen itten kereskedélt folytatni. — A' meleg fejü Politikusoknak pappirosán így vagon a' *Plánium* ki-tsinálva — de ennek végbe vitele? — nem kitsiny dolog !!

Egy Tsászári Tisztnek Noviból Bétsbe a' Bátyd-hoz küldött Levele szóról szóra. 10-dik Febr.

Kedves Bátyám! Az ördög engemet vigyen el, ha én kennek addig többet írok, valámig azon 10 Leveleimre, mellyeket 2 hónapok alatt küldöttem

rend-

rendre meg-nem felel, és valami bizonyos ujságot nem ír Bétsból. Mi a' Tsászfár egélségéről és *Laudonról* szeretnénk valami bizonyos hallani. Olvasunk ugyan itt Ujságokat-is, de az ördög tudja belöllek az igazat ki-vállasztani, annyit hazudnak. Ezen a' környéken már minden Sergek talpon vannak, és már némellyek ki-is mozdúltanak, és *Gráditskánál* gyűlnek ölzve. A' Törökök már 14 naptól fogva nagyon szorgalmatoskodnak, és az ő Sergeik között szüntelen-való mozgás nagyon. A' Bolznyákok ollyon parantsolatot vettek a' Diványtól, hogy semmit el-ne mülálsanak itten a' Németeknek meg-verésében — és bizonyoson mondhatom, hogy itt a' Törökök nyakra före gyűlnek-ölzve. Erősítik a' magok Váraikat, és *Bretzdánudnál* igen nagy számmal gyűlnek-ölzve. Ezek annyi lovakat vízfnek magokkal, hogy az idén talám az egész Török Tábor lovan nyargal a' nyakunkba — de gondot vífeltünk mi már a' Török lovalság eránt — a' leszközüllök a' szerentsés, a' ki véres fejét gyalog hazaviheti. Minden órán várjuk a' magunk Vezérünket — már készen vagyunk a' ki-állásra. — Még egy szóra Bátya! Ez előtt mintegy 3 héttel egy Török szökik-által hozzánk 4 szép Török-alfzonyokkal, kiket ő Feleségeinek mondott itten, és igen sok aranyat 's pénzt érő drágaságokat hozott vala magával; itt óltalmat kerelt magának, melyet megis nyert. Ide jövetelével igen jól kezdett élni, és barátságoson: azonban a' mi Tisztjeink-is a' 4 szép Töröknével vígon töltötték a' Hársángot, a' midön, ez a' Török ollyon *Complaisant* vólt, hogy ez ellen

ellen semmi ki-fogást nem tsinált — de nézd Bátya ezt az átkozott históriát! ez-előtt egynéhány napokkal meg-szökék egy leg-szebbik Tifztnénkel, és a' maga 4 Feleségeit itt hagyá nekünk helyette.

A. Belgium. Az Antverpiai Püspöktől minden Püspöki szolgálatok el-tiltottak, jövedelme el-véte-tett — Valamint a' *Mekhelni* Püspöknek-is, mind addig, valamig a' Kis-Papokat a' *Löveni Seminá-riumba* nem küldi, hová már tsak ugyan 60-an vízfza-mentenek és naponként gyűlnek-vízfza.

London. Az Anglus Király szem-látomást kezdett a' maga nyavallyáiból gyógyúlni — miolta beteg 14 fontot húllatott-el a' maga nehézségiből, a' *Londoni* Ujság-írónak fontja-szerint.

Galatz. A' Bétsben lévő Orosz Követ *H. Galli-tzin* Urhoz azt a' hirt hozta egy Kurir, hogy egy Orosz-Sereg, éppen midőn egy más Orosz Seregtől *Bender* bé-záratnék, Moldovának *Kohurlui* ne-vű Kerületében elé-nyomúlván, *Galátzot*, egy a' Duna partyán lévő Török kereskedő Várost fegy-veres kézzel el-foglaltanak; nagy számú őrizetet hagytanak benne, és leg-ottan *Bráilov*-felé nyomúl-tanak, melly ide tsak 2 mért-söld. Már e' szerint az Oroszok a' Duna partyán erős lábon állanak. — *Hertzeg Kóburg* Bukoreft-felé fog nyomúlni.

Khotzim. Innen az iratják, hogy egy rongyos Legényt éppen abban a' szempillantatban kaptanak gonosz szándékán rajta, midőn már az égető ma-tériával a' Puska-poros-tár körül jár vala. E' már most kemény eszközökkel kényszerítették vallani.

Nagy-Szombathól Febr. 17-dikén írják ezen történetet. „Midőn a' *Kévenhuller* Regimentnek egy Batalionja itt Nagy-Szombaton keresztül Morva-felé utazna, a' leg-nagyobb Téli hideg időben Decem-berben; a' *Szireti* útban, mely ide két mértföldnyire fekszik egy köz-katonánénak tsetsemő fiútskája, melyet ő rend-szerint bé-pókálva az ölében viszen vala, de a' nagy hideg ellen eléggé nem óltalmazhat vala meg-fagyott: bé-érkezvén *Sziretre* ezen katonáné, töllént ment az ottani érdemes Prédikátorhoz *Nagy Atyai* Urhoz, a' kit igen szívesen kért, hogy tselekedje velle azon Keresztyéni könyörülettséget, hogy ezen meg-halálozott kisdedet temetését vállalja magára, miuthogy ő nékie a' Bataliontól nem lehet vala el-maradni. Az említett felebaráti-szeretettel tellyes Pap Ur, az el-temettetést készséggel fel-fogadta, leg-ottan koporsóról és temetési készületről rendelést tett, az alatt a' meg-fagyott kisdedet egy nem meleg szobába bé-tétette; midőn már a' koporsó készen lévén a' kisdedet belé akarnák tenni, szemeit ki-nyitván a' kisded tsetsemő, sírni kezdett: a' Pap Ur felettébb meg-illetődvén, ezen kis-ártatlannak történetén, és megörvendvén, hogy az Isteni gondviselés őtet rendelte volna a' meg-tartásnak eszközüül, mindent elkövetett helyre állatására, annak dajkát fogadott, már a' gyermek friss és egészséges, a' Pap Ur pediglen Atyai indulatot felyül múltó szorgalmatossággal visel gondot reája és nagyon gyönyörködik benne, meg-eshetik hogy valameddig fel-nem neveli, mint a' halálból az életre visszajött gyermeket,

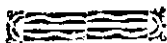
addig az Annyának tudtára sem fogja adni életben létét, hogy akkor annál nagyobb örömet okozhatson. —

Hertzeg *Svartzemberg* ő Felsége eleiben olly *Plánumat* adott, melyben azt ajánlja, hogy ő Hertzege a' maga tulajdon költségén Tseh-orzági edgyik jofzágában a' *Moldava* folyó-vizéből egéiz *Kremfz* Várofsáig alsó Aufriában a' Duna folyó vizéig egy tsatornát áfat, mellyen éftendönként 20-ezer tüzi öl fát szállitattna Bétsben (minthogy ezen jofzágaiban, tsak 2 forintban vetvén ölit éftendeig 30-ezer forint-ára fája rathadna-el.) Melly *Plánumát* ő Felsége helyben-is hagyta, és már készülök-is, hogy ezen a' Tavafzon az áfatásához fogjanak. Mely nagy gyarapodására légyen ez a' kereskedésnek könnyü által látni; minthogy ezen nem tsak tüzi-fa, hanem számos gabona, hal, és több szükséges dolgok-is fognak ide hazattatni, mellyeket ez előtt hátokon ide hürtzalni, mind igen költséges, mind pedig lehetetlen vólt. Oh vajha a' Maros és Duna folyó-vizein való kereskedés *Plánuma-is* már valahára el-sülne? be bölcög lenne a' két Magyar haza.

Peréből Dec. 7-dik napján érkezett egy Levél, mellyet a' Török rabságból irt *Gergei György*, egy *Nádásdi* Regementből való fő Hadnagy, melyben következő történet olvastatik: „ Midőn *Hovánd* Sept. 21-dik napján Táborunk hátráltatnék, láték egy ágyu eleiben fogott lovakat sebes futással menni a' Török Tábor-felé, ezeknek vilzfza téritések véget mintegy 30 lépésnyire távozám a' Sergünk-től,

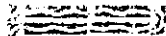
től, de töflént azon szempillantásban 40 Spáhitól reménytelenül környül vétetém, kiknek mérges dühölségektől (életemre törekedvén) sebeim' 's elfojt vérem miatt annyira elgyengitetém, hogy rabságokban esni kéntelenitetém, és *Méhádidhoz* a' Török Táborban vitetém, midön itt 4 Török Basától ferhereztettem volna, lámzolja vitetém Orsován, Gládován, 's innen hajókra tétetvén Viddinre. Itt valának még mintegy 30 Török rabságba esett foglyok, a' kikkel edgyütt énis egy ganéjos, és tédig érő sáros Udvarba rekesztetém, melynek semmi ki-járó helye nem vala. Ezen sáros fertőben 10 egész napokig kellették éjjel nappal epedniük, sok szegény rab-társaim köntösöktől meg-fosztatva léven, fél-mezitelen az hideg-éjtzakákban három négyen életüket keserves halállal végzik vala- el, minthogy sok esekedésünk után- is tsak annyi tűz sem engedtetik vala, mellyel el-fagylalt tagjainkat fel-engelzettelhetnök, így szenyvedésünkben éhségünk enyhítésére géra főlságú kenyeret nyújtának igen kevés vízzel edgyütt, melynek meg-étele után még nagyobbban nevedkévén szomjúságunk szinte el-epedni kénteleniteténk. Éjjeli 's nappali esekedésünk után 10 nap múlva, én a' Bafa eleiben botsátatám, kinek rab-társaimnak nyomorúságos és tsak nem az kétségsben esésig való voltakát, a' leg-érezhetőbb képpen eleiben terjesztvén, utóljára parantsola a' Bafa, hogy minket rabokúl az közelebb lévő Ka szármában szállítsanak; a' minthogy által- is kísérteték ki-vontt fegyver között. De itt sem kisébbedett, sött tetéztetett kínos nyomorgattatásunk:

Mert

Mert a' Kalzármban számos esztendőktől fogva femmi teremtettt álat nem lévén, minden széltől el-
lévén rekesztve, a' fok dögleletes ganéjtól olly ir-
tóztató bűdös vólt, hogy fokban halálas betegségek-
ben esvén, egymásra hálnak vala rab-társaim ki-
mondhatatlan kinakban fetrengvén. Utóljára Okto-
bernek 27-dik napján az életben maradott rabok
(kiknek száma 465-re telik vala) szekerekre rakat-
ván Konfántzinápolyban vitetének velem edgyütt,
útazásunk reggeltől fogva késő esivéig tartván, éjt-
szakára motsáros Udvarokban zárattatunk vala tél-
nek idején-is minden emberi érzékenység nélkül, az
útban még tsak le-szálnunk sem engedteték, pénzün-
ken sem kaphattunk sem ételt sem elég fát melege-
désünkre; el-hálnak vala ez inségben naponként kö-
züllünk hol haton, hol tizenkettőn, sőt néha tizen-
haton-is. Igy vitetteték *Sophia*, *Edirne*, *Philippo-*
polis Városokon egészfzen a' Fekete Tengerig, 's in-
nen a' Tenger partján Konfántzinápolyig, az ho-
vá bé-is érkezénk Novembernek 29-dik napján. It-
ten az 465 Keresztyén rabok közül 305-tön el-hól-
tanak vala az úton, és tsak 160-non valánk még
életben, 's ezek-is ugy el-betegesedtek, és el-gyen-
gültének vala, hogy nem lévén annyi erejek, hogy
magokra a' szekerekről le-száljanak, másoktól kel-
letett le-vétnieik. De jóllehet szerentsétlen rab-tár-
saimmal halál árnyékai vólnánk-is, mégis e' dühös
Néptől uttzárol uttzára hordoztatánk, tárgyúl ki-
téteténk, 's minden elő-menőtől pökdösteténk és tsú-
foltatánk. Igy tsúfoltatásunkat el-unván hajóra té-
tattvén, Pérában által-viteteténk, holott terhes bé-
kokra

kokra verettelvén pogányi módon, mely békák mindazonáltal az Francia Udvari Követnek kérésére harmad-nap után ismét le-verettetének el-nyúzott bokáinkról. Az itt találtató Tisztek könyörületességemre indulván, fejer-némüt ajándékoznak nékem (t. i. az fő Hadnagynak) minthogy 70 napoktól fogva tellemről ingem el-forvadott vala, itt orvosoltatám és jobb eledelekkel kezdetém tápláltatni, nevezetesen *Fajtert* fogoly Kapitány Urnak bárátságos dajkálkodása által. De a' köz-legény foglyok mingyárt más-nap tettes bilintsekben hajtatának *Otzakov* Várától hozatott hajóknak földasztatásokra, mely munka között semmi pihenés nem engedtetettvén még csak eledelekre-is, hanem későn estve egy kevés száraz kenyeret vetének, mellyet magára midőn bádogyattan meg-nem ehetnek, azon Lénungból mellyet Kegyelmes Császáruk itt-is adat nekünk, levest főzvéen ebben áztatnak-fel, 's így tsalják éh-gyomrokat. Továbbra írja ez a' fő Hadnagy, hogy ott vagyonságban 5 Kapitány, 4 fő Hadnagy, 2 all Hadnagy, 4 Zászló-tartó, 2 Kadét, és 715 köz-legény. A' betegek egy ott való Ispotályban gyógyittatnak, a' kikre való költséget egy Tsászári Banquierrel adott ő Felsége. Mi-nékünk-is Tiszte-kül építettett ő Felsége egy elég tágos épületet, mellynek kerületin sétálgathatunk. A' Kofztunk edgyütt vagyonságban, de igen drágán kell fizetnünk mindent. Ezen épületünkben van egy Kápolnánk-is, melyben egy igen kegyes Plébánusunk Isteni tiszteletet tészen. Ugyan ezen Atya vigasztalónk, Közben-járónk panaszainkban, Levelünk el-küldésekben

munkás, 's egyszer - mászszor Olofz Ujságot hoz, mellyből láttuk, hogy mi esik körülöttünk. All Hadnagy *Szent Iványi* ugyan az *Nádasdi* Regementből Októbernek 21 - dik napján a' Káranfebei erdőben el-fogatván, mint rab el-adattatott vólt 380 r. forintokon, de az Frantzia Udvar Követtől ki-váltatott.

A' *Divány* tsak adja a' fok kemény parantsolatot, még-is kevés sikere vagyon a' dolognak. A' Törökök hozzánk szököttek azt a' hirt hozták, hogy a' Bosznyákoknak Konfiántzinápolyból olly parantsolat érkezett vólna, hogy ha Mártziusnak végéig Drefzniket, Dubitzát és Novit vizsgál-nem veszik, és a' Néméteket (így nevezi a' Török a' Ts. Királyi Népet) a' magok határjaikba vizsgál-nem hajtyák, minden Vezérjeknek és Basájoknak fejét Konfiántzinápolyba vigyék. Már most ezek ugyan rajta vagynak a' dologon.

Béts. -- Még B. *Laudon*nak lábai nem egészen gyógyúltanak meg; azért még mind ez ideig ki-nem mehet vala. A' E. Tsászár a' maga hozzá való menetelével tisztelé-meg ötöt a' héten, éppen abban az időben, midőn F. *Hadik*ot is ott találá, és ezen két nagy Hadi-férfival sokáig beszélgete ő Felsége. Nagyon gyönyörködik ő Felsége benne, hogy *Hadik* és *Laudon* olly szives Baráttyi egymásnak, (mely a' nagy emberek között ritka példa) Ezen két fő Vezérek még ez-előtt 50 elztendővel tanúlták vólt-meg a' Török háborút, és ezen Oskola-szerint nem tsak óltalmazólag fognak a' határszélbéli Sántzokban állani, hanem ellenkezőleg-is a' nyakába fognak a' Töröknek ugratni. *Hadik* 1738-ban hadakozott a' Török ellen. Ugyan akkor *Laudon* az Oroszokkal jelen vólt Bendernek és Oszakovnak meg-vételekben.